

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ: 48/2014

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Α' ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίαση της 17^{ης} Φεβρουαρίου 2014

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μιχαήλ Απέσσος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Ανδρέας Χαρλαύτης, Στυλιανή Χαριτάκη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλλιά Σκιάνη, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αλέξανδρος Ροϊλός, Ελένη Πασαμιχάλη και Χριστίνα Διβάνη, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Δημήτριος Μακαρονίδης, Νομικός Σύμβουλος.

Ερώτημα : Με αριθμό πρωτ. Δ10Α 1198321 ΕΞ 2013/30.12.2013, που υπεβλήθη προς το Γραφείο Νομικού Συμβούλου Υπουργείου Οικονομικών από την Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας του ιδίου Υπουργείου.

Περίληψη ερωτήματος: 1. α) Εάν είναι νόμιμη η, προς τον σκοπό λήψεως δανείου, εγγραφή προσημειώσεως υποθήκης επί ακινήτου παραχωρηθέντος από το Δημόσιο προς Ίδρυμα, υπό τον όρο της μη διαθέσεως αυτού προς τρίτο, με κύρωση την αυτοδίκαιη ακύρωση της παραχωρήσεως και την επάνοδο της κυριότητας στο Δημόσιο, χωρίς εκ της εγγραφής αυτής να επέρχεται απώλεια δικαιωμάτων του Δημοσίου, β) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, εάν το Ίδρυμα ή/και οι δανειστές οφείλουν να έχουν τη σύμφωνη γνώμη του Δημοσίου, όπως συνέβη σε προηγούμενη περίπτωση δανείου, οπότε με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών είχε τροποποιηθεί ο σχετικός όρος, γ) Στην περίπτωση που

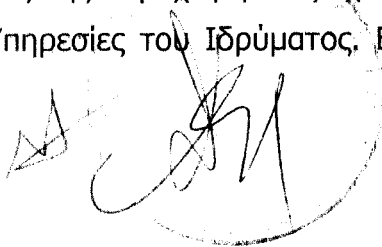
έχει ήδη εγγραφεί προσημείωση υποθήκης στο παραχωρηθέν ακίνητο, εάν το παραχωρητήριο δύναται να ανακληθεί λόγω παράβασης του σχετικού όρου και

2. Εάν, σε περίπτωση διαλύσεως του Ιδρύματος, το παραχωρηθέν ακίνητο περιέρχεται, κατά τον Οργανισμό του, στην ιδρύτρια εταιρεία, ή επανέρχεται στο Δημόσιο, σύμφωνα με τον όρο του παραχωρητηρίου, δεδομένου ότι το ακίνητο αποκτήθηκε μετά την ίδρυση και δεν απετέλεσε πάγιο περιουσιακό στοιχείο που αφέθηκε για την σύστασή του.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Α' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Στο με αριθμό πρωτ. Δ10Α 1198321/4025 ΕΞ 2013/30.12.2013 ερώτημα της Διευθύνσεως Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, που υπογράφεται από τον Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Περιουσίας του ανωτέρω Υπουργείου, αναφέρεται (και προκύπτει, άλλωστε, από τα σχετικά στοιχεία) ότι με το με αριθ. 46834/17.7.1981 πωλητήριο του Υπουργείου Οικονομικών, παραχωρήθηκε δωρεάν και κατά πλήρες δικαίωμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του Α.Ν. 1331/1949, στο Ίδρυμα «I» τμήμα του Δημοσίου Κτήματος με ΑΒΚ 168 Θεσσαλονίκης εκτάσεως 153,10 τμ. Ότι, η εν λόγω παραχώρηση έγινε με αποκλειστικό σκοπό την ανέγερση κτιρίου, εντός πέντε ετών από την έκδοση του παραχωρητηρίου, για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών και την εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος και με τον όρο ότι «...η μη εμπρόθεσμος εκπλήρωση του σκοπού ή η καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπον και οποτεδήποτε διάθεση του ακινήτου τούτου συνεπάγεται την αυτοδικαίαν ακύρωσιν της παρούσας παραχωρήσεως και την επάνοδον της κυριότητας του ακινήτου εις το Δημόσιον». Ότι με την υπ.αριθμ.Δ.3661/716/11-09-1984 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών συμπληρώθηκε στο εν λόγω παραχωρητήριο ο εξής όρος: «ότι επιτρέπεται να υποθηκευτεί αυτό (το παραχωρηθέν ακίνητο), υπέρ της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας της Ελλάδος», από την οποία τράπεζα το Ίδρυμα θα έπαιρνε δάνειο για την εκπλήρωση του σκοπού και την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του. Ότι με το με αριθ. 6543/16.9.2013 έγγραφό της, η Κτηματική Υπηρεσία Θεσσαλονίκης γνωστοποίησε ότι ο σκοπός της παραχωρήσεως έχει εκπληρωθεί και στο ανεγερθέν κτίριο στεγάζονται οι Υπηρεσίες του Ιδρύματος. Επίσης με το με

A handwritten signature in black ink is written over a circular stamp. The stamp contains some illegible text, possibly a date or reference number. The signature is written in a cursive style.

αριθ. Κ. 49677/5.11.2013 έγγραφό του το Ίδρυμα απέστειλε το με αριθ. 27871/1-2/29.10.2013 πιστοποιητικό βαρών του Υποθ/κείου Θεσ/νίκης, σύμφωνα με το οποίο ουδεμία εγγραφή Υποθήκης, Προσημείωσης ή Κατασχέσεως υφίσταται για το εν λόγω ακίνητο. Ότι, με το με αριθ. Δ11 1110281 ΕΞ 2013/3.7.2013 έγγραφο της Διευθύνσεως Εθνικών Κληροδοτημάτων η Υπηρεσία έλαβε γνώση ότι το Ίδρυμα προτίθεται να παραχωρήσει το δικαίωμα εγγραφής προσημείωσης υποθήκης επί του ακινήτου ιδιοκτησίας του, το οποίο βρίσκεται εντός του άνω παραχωρηθέντος δημοσίου ακινήτου, στην Attica Bank. Ότι η Τράπεζα, γνωρίζοντας τους όρους της παραχωρήσεως, έθεσε μεταξύ των άλλων τα εξής ερωτήματα:

- 1) Εάν το Ίδρυμα μπορεί να παράσχει προσημείωση υποθήκης επί του ακινήτου.
- 2) Εάν η παροχή του δικαιώματος εγγραφής προσημείωσης υποθήκης και οι εξ'αυτού του λόγου απορρέουσες νόμιμες συνέπειες είναι σύμφωνη με το σκοπό της παραχωρήσεως του δικαιώματος της κυριότητας του δημοσίου ακινήτου και με τους όρους της παραχωρήσεως αυτής.

Ότι, με το αριθμ. 482/29-06-1974 Π.Δ.(ΦΕΚ 189/Α703-07-1974) εγκρίθηκε η σύσταση και η κύρωση του Οργανισμού του ανωτέρω κοινωφελούς Ιδρύματος «Ι» από την εταιρεία «Ε», ο οποίος τροποποιήθηκε και κωδικοποιήθηκε με το αριθμ.936/19-11-1979 Π.Δ. (ΦΕΚ 262/Α729-11-1979). Ότι με το αριθμ.23/29-03-1996 Π.Δ.(ΦΕΚ 274/Β') το Ίδρυμα εξαιρέθηκε της εποπτείας του Υπουργείου Οικονομικών και υπήχθη στην εποπτεία του Υπουργείου Πολιτισμού, εκτός από τα θέματα διατήρησης ή επένδυσης της περιουσίας του. Ότι με το με αριθ. 2284/Β0011/13.5.2011 έγγραφό της η Υπηρεσία έλαβε γνώση της εξώδικης διαμαρτυρίας της εταιρείας «Ε», σύμφωνα με την οποία το Ίδρυμα βρίσκεται σε άσχημη οικονομική κατάσταση με υψηλές οφειλές σε τρίτους, τονίζοντας ότι σε περίπτωση διαλύσεώς του η περιουσία του περιέρχεται στην εταιρεία «Ε» (όπως ορίζει το άρθρο 6 του Οργανισμού του Ιδρύματος). Και ότι, κατόπιν των ανωτέρω, ζητείται η γνώμη του Ν.Σ.Κ. επί των κάτωθι ερωτημάτων:

- 1) Έχοντας υπόψη τον όρο με τον οποίο παραχωρήθηκε το τμήμα του ΑΒΚ 168 στο Ίδρυμα, σύμφωνα με τον οποίο «η καθ' οιονδήποτε άλλον τρόπον και οποτεδήποτε διάθεση του ακινήτου τούτου συνεπάγεται την αυτοδικαίαν ακύρωση της παρούσας παραχώρησης και την επάνοδο της κυριότητος του ακινήτου εις το Δημόσιον», και το ότι η εγγραφή προσημείωσης υποθήκης επί

ακινήτου αποτελεί εμπράγματο δικαίωμα για την εξασφάλιση της απαιτήσεως του δανειστή, βάσει της οποίας ο δανειστής σε περίπτωση μη εξοφλήσεως του οφειλόμενου ποσού δύναται να ικανοποιηθεί από το ακίνητο, α) εάν είναι νόμιμη η εγγραφή προσημειώσεως υποθήκης στο εν λόγω ακίνητο σύμφωνα με τους όρους της παραχωρήσεως χωρίς το Ελληνικό Δημόσιο να χάνει τυχόν δικαιώματα του, β) σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, εάν το Ίδρυμα ή/και οι δανειστές οφείλουν να έχουν «τη σύμφωνη γνώμη του Δημοσίου», όπως συνέβη στην περίπτωση του δανείου που έλαβε χώρα το 1984 και με την απόφαση αριθ. Δ.3661/716/11.9.1984 του Υπουργού Οικονομικών εγκρίθηκε η συμπλήρωση του παραχωρητηρίου και επετράπη η υποθήκευση υπέρ συγκεκριμένης τραπέζης, από την οποία επρόκειτο να ληφθεί δάνειο για την κάλυψη του σκοπού του και συγκεκριμένα των στεγαστικών αναγκών του, γ) στην περίπτωση που έχει ήδη εγγραφεί προσημείωση υποθήκης στο παραχωρηθέν ακίνητο, εάν το παραχωρητήριο δύναται να ανακληθεί λόγω παραβάσεως του σχετικού όρου και

2) Σε περίπτωση διαλύσεως του Ιδρύματος, εάν το παραχωρηθέν σε αυτό ακίνητο περιέρχεται στην ιδρύτρια Εταιρεία, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Οργανισμού του, στο οποίο ορίζεται ότι: *«Εις περίπτωση διαλύσεως του Ιδρύματος, άπαντα τα περιουσιακά του στοιχεία περιέρχονται εις την Ιδρύτρια Εταιρεία...»*, ή επανέρχεται στο Δημόσιο σύμφωνα με το σχετικό όρο του παραχωρητηρίου, δεδομένου ότι το ακίνητο αποκτήθηκε μετά την ίδρυση του και δεν απετέλεσε πάγιο περιουσιακό στοιχείο που αφέθηκε για τη σύσταση του.

II. Κρίσιμες διατάξεις:

A. Στο άρθρο 65 του από 11/12 Νοεμβρίου 1929 Δ/τος «Περί Διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων (ΦΕΚ Α' 399), που διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 53 του Εισ.Ν.Α.Κ., ορίζεται:

«1. Παν κτήμα της ΔΔΚ εκποιείται, πλην αν η Διοικητική Επιτροπή αποφανθεί υπέρ της διατηρήσεως αυτού. Η εκποίηση των τε κινητών και ακινήτων γίνεται δια δημοπρασίας εκτός των ειδικών περιπτώσεων καθ' ας ο παρών νόμος επιτρέπει ταύτην και άνευ δημοπρασίας. 2...3...».

Στο δε άρθρο 5 του Α.Ν. 1331/1949 («Περί παραχωρήσεως ακινήτων τινών του Δημοσίου και περί τροποποιήσεως διατάξεων τινων της νομοθεσίας περί δημοσίων κτημάτων»-ΦΕΚ Α' 330) ορίζεται :

« Δι' αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου δύναται να παραχωρηθεί εις το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μεταβιβαζόμενον εις αυτό κατά πλήρες δικαίωμα κυριότητας, νομής και κατοχής, το εν Πειραιεί...γήπεδον του Δημοσίου...Η παραχώρησις δύναται να γίνη δωρεάν ή επί τιμήματι ορισθησομένω δια της αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου. Καθ' όμοιον τρόπον δύνανται να παραχωρούνται ακίνητα του Δημοσίου προς Ίδρύματα και Οργανισμούς ή Σωματεία κοινής ωφελείας προς εκπλήρωσιν των ειδικών τούτων σκοπών».

B. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 95 του Α.Ν. 2039 της 19/24 Οκτ. 1939 «Περί τροποποίησης, συμπλήρωσεως και κωδικοποίησης των Νόμων περί εκκαθάρισεως και διοικήσεως των εις το Κράτος και υπέρ κοινωφελών σκοπών καταλειπομένων κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών» (ΦΕΚ Α' 455), που διατηρήθηκε σε ισχύ δυνάμει του άρθρου 101 Εισ. Ν.Α.Κ.:

«1. Περιουσία διατιθεμένη διά πράξεως εν ζωή ή διά διατάξεως τελευταίας βουλήσεως προς εκπλήρωσιν εις το διηνεκές η εφ' ωρισμένην διάρκειαν χρόνου κοινωφελούς σκοπού εκ των εν άρθρ. 1 του παρόντος, η εκτέλεσις του οποίου ανατίθεται δια συστατικής πράξεως εις φυσικά πρόσωπα (κληρονόμους, κληροδόχους η εκτελεστάς) ή συνιστώμενα το πρώτον νομικά πρόσωπα ή υφιστάμενα τοιαύτα, οριζόμενου όμως κατά την τελευταίαν περίπτωσιν ιδίου τρόπου διοικήσεως, συνιστά ίδρυμα διοικούμενον κατά τα εν τη συστατική πράξει οριζόμενα. 2...»

Εξ άλλου, σύμφωνα με το άρθρο 96 του ίδιου Α. Νόμου:

«1. Περιουσία διατιθεμένη κατά τα εν τω ανωτέρω άρθρω προς εκπλήρωσιν ειδικού κοινωφελούς σκοπού, η εκτέλεσις του οποίου ανατίθεται διά της συστατικής πράξεως εις υφιστάμενα ιδρύματα, σωματεία, πάσης φύσεως οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως, νομικά πρόσωπα κλπ., άνευ ειδικωτέρου καθορισμού τρόπου διοικήσεως, αποτελεί κεφάλαιον αυτοτελούς διαχειρίσεως, διακεκριμένης της λοιπής περιουσίας αυτών....2...4...».

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 52 του Ν. 4182/2013 («Κώδικας κοινωφελών περιουσιών, σχολαζουσών κληρονομιών και λοιπές διατάξεις» -ΦΕΚ Α' 185/10.9.2013), που κατά το άρθρο 102 αυτού ισχύει από 11.11.2013:

«1. Για τη σύσταση κοινωφελούς ιδρύματος ως ιδιαίτερου νομικού προσώπου εκδίδεται προεδρικό διάταγμα, με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου ως εκ του σκοπού Υπουργού. Με το διάταγμα εγκρίνεται ο οργανισμός του ιδρύματος, ο οποίος συντάσσεται από τον εκτελεστή ή τους διοικητές του ιδρύματος σύμφωνα με όσα ορίζονται στη συστατική πράξη ή από την αρμόδια αρχή σε περίπτωση που αυτοί αμελούν. Οι προτείνοντες Υπουργοί μπορούν να τροποποιούν το σχέδιο που υποβλήθηκε από τον εκτελεστή ή τους διοικητές, με την τήρηση, πάντα, των όρων της συστατικής πράξης.

2. Το ίδρυμα διαλύεται με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου, για τους λόγους που ορίζονται στον οργανισμό του ή σε κάθε περίπτωση που προβλέπει ο νόμος. Το προεδρικό διάταγμα διάλυσης εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού που έχει τυχόν υπογράψει την πράξη σύστασης του κοινωφελούς ιδρύματος και μπορεί να προβλέπει το όργανο και τη διαδικασία εκκαθάρισης του ιδρύματος, εφαρμοζομένων συμπληρωματικά των άρθρων 72 έως 77 του Αστικού Κώδικα.».

Κατά δε το άρθρο 82 του ίδιου Νόμου:

«1. Όπου δεν ορίζεται διαφορετικά, οι διατάξεις του Κώδικα εφαρμόζονται και στις κοινωφελείς περιουσίες που υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του, ανεξάρτητα από τον τρόπο σύστασης τους...2...9...».

Γ. Κατά το άρθρο 77 του Αστικού Κώδικα:

«Η περιουσία νομικού προσώπου που διαλύθηκε, αν ο νόμος ή η συστατική πράξη ή το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, ή το αρμόδιο όργανο δεν αποφάσισε διαφορετικά, περιέρχεται στο δημόσιο. Το δημόσιο έχει την υποχρέωση να εκπληρώσει το σκοπό του νομικού προσώπου με την περιουσία αυτή.».

Κατά το άρθρο 202 Α.Κ.:

«Αν με τη δικαιοπραξία εξαρτήθηκε η ανατροπή των αποτελεσμάτων της από γεγονός μελλοντικό και αβέβαιο (αίρεση διαλυτική), μόλις συμβεί το γεγονός αυτό παύει η ενέργεια της δικαιοπραξίας και επανέρχεται αυτοδικαίως η προηγούμενη κατάσταση.».

Κατά το άρθρο 206 Α.Κ.:

«Μετά την πλήρωση της αίρεσης κάθε διάθεση του αντικειμένου της δικαιοπραξίας, που επιχειρήθηκε όσο εκκρεμούσε η αίρεση, είναι αυτοδικαίως άκυρη, εφόσον ματαιώνει ή βλάπτει το αποτέλεσμα που εξαρτάται από την αίρεση. Το ίδιο ισχύει και αν, όσο εκκρεμούσε η αίρεση, το αντικείμενο εκποιήθηκε με αναγκαστική εκτέλεση.».

Κατά το άρθρο 1257 Α.Κ.:

«Σε ξένο ακίνητο μπορεί να συσταθεί εμπράγματο δικαίωμα υποθήκης για την εξασφάλιση απαίτησης με την προνομιακή ικανοποίηση του δανειστή από το πράγμα.».

Κατά το άρθρο 1259 Α.Κ.:

«Η υποθήκη αποκτάται μόνο σε ακίνητα που μπορούν να εκποιηθούν καθώς και στην επικαρπία τέτοιων ακινήτων, για όσο χρόνο διαρκεί αυτή.».

Κατά το άρθρο 1276 Α.Κ.:

«Η προσημείωση εγγράφεται όπως η υποθήκη, με τη μνεία όμως ότι προσημειώνεται.».

Κατά το άρθρο 1318 Α.Κ.:

«Απόσβεση της υποθήκης επέρχεται επίσης: 1. με την ολοσχερή εξαφάνιση του ενυπόθηκου κτήματος, 2. με την παραίτηση του δανειστή, 3. με τον πλειστηριασμό του ενυπόθηκου κτήματος και την καταβολή του εκπλειστηριάσματος, 4. με την παρέλευση της προθεσμίας με την οποία είχε παραχωρηθεί η υποθήκη.».

Κατά δε το άρθρο 1323 Α.Κ.:

«Απόσβεση της προσημείωσης επέρχεται από τους λόγους που ισχύουν και για την υποθήκη, καθώς και...».

III. Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων:

A. Επί του πρώτου ερωτήματος:

1.- Με το Π.Δ/γμα της 11/12-11-1929 «Περί Διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων», προβλέπεται η εκποίηση των δημοσίων κτημάτων, κατά κανόνα με δημοπρασία (άρθρο 65), διαδικασία, με την οποία επιδιώκεται το καλύτερο δυνατό οικονομικό αποτέλεσμα για το Δημόσιο, δηλαδή σκοπός ταμιευτικός. Κατ' εξαίρεση, σε

ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, αναφερόμενες στα άρθρα 95-98, επιτρέπεται και η χωρίς δημοπρασία εκποίηση δημοσίων κτημάτων, οπότε, ως προέχον για το Δημόσιο στοιχείο, ασχέτως εάν η εκποίηση λαμβάνει χώραν βάσει χαριστικών ή όχι πράξεων, είναι η παραχώρηση υπέρ ορισμένων προσώπων ή κατηγοριών προσώπων, προς εξυπηρέτηση ορισμένου σκοπού δημοσίας ωφελείας, που αποτελεί την νόμιμη βάση της παραχωρήσεως (γνωμ. ΝΣΚ 209/2006, 438/2000).

Ειδικότερη περίπτωση τέτοιας εκποιήσεως άνευ δημοπρασίας, αποτελεί και η προβλεπόμενη από το άρθρο 5 του Α.Ν. 1331/1949, κατά την οποία παρεχόταν η διακριτική ευχέρεια παραχωρήσεως κατά κυριότητα, δωρεάν ή έναντι τιμήματος, ακινήτων που ανήκουν στην ιδιωτική κτήση του Δημοσίου, προς κάθε φύσεως ιδρύματα, σωματεία ή οργανισμούς, με την γενικότατη έννοια των όρων αυτών, που λειτουργούν με τη μορφή του νομικού προσώπου είτε δημοσίου είτε ιδιωτικού δικαίου, προς εκπλήρωση των ειδικών κοινωφελών σκοπών τους, κατόπιν αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου (γνωμ. ΝΣΚ 83/2012, 209/2006, 787/1999, πρβλ. Ολ. ΝΣΚ 475/1999) και, ήδη, δυνάμει της παρ. 5 άρθρου 1 του Ν. 2412/1996 (ΦΕΚ Α'123), κατόπιν κοινής αποφάσεως των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Περαιτέρω, αν και η εκποίηση δημοσίου κτήματος αποτελεί σύμβαση πωλήσεως ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, επειδή αποσκοπεί σε επίτευξη δημοσίου σκοπού συνάπτεται, κατά παρέκκλιση των κοινών διατάξεων, με κανόνες και μεθόδους που προσιδιάζουν στο δημόσιο δίκαιο. Η, κατά τα ανωτέρω, παραχώρηση δημοσίων κτημάτων, είναι δυναμική για το δημόσιο και προβλέφθηκε προς εξυπηρέτηση δημοσίου σκοπού (από δε την πράξη της παραχωρήσεως προκύπτει ο ειδικός κοινωφελής σκοπός, για την εκπλήρωση του οποίου γίνεται αυτή), τελεί δε, συνήθως, υπό τους όρους της πραγματοποιήσεως του σκοπού εντός ορισμένης προθεσμίας και της μη περαιτέρω μεταβιβάσεως του παραχωρούμενου ακινήτου προς τρίτο πρόσωπο. Συνεπώς, η μη εκπλήρωση των όρων του νόμου και της παραχωρήσεως καθιστά την παραχώρηση ανακλητέα, κατά την αιτιολογημένη κρίση της Διοικήσεως, με απόφαση η οποία προσβάλλεται με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (Ολ. ΣΤΕ 4343, 4344/1977, ΣΤΕ 2907/1978, πρβλ. ΣΤΕ 2108/1987, 4249/1996, γνωμ. ΝΣΚ

186/2008, 209/2006). Η για τους ανωτέρω λόγους ανάκληση της παραχωρήσεως είναι επιτρεπτή και όταν ακόμη εχώρησε μεταγραφή του σχετικού παραχωρητηρίου και δεν αντίκειται στις προστατευτικές της ιδιοκτησίας συνταγματικές διατάξεις, διότι δεν αφαιρείται δια της διοικητικής οδού η νομίμως κτηθείσα κυριότητα, αλλά ακυρώνεται ο τίτλος που αποτελεί νόμιμη προϋπόθεση της κυριότητας επί της παραχωρηθείσας έκτασης, η δε μη εκπλήρωση όρου συνιστά μεταγενέστερη απώλεια νομίμου προϋποθέσεως εκδόσεως και διατηρήσεως της παραχωρήσεως. Εξ άλλου, όταν υφίστανται λόγοι δημοσίου συμφέροντος, η ανάκληση της παραχωρήσεως δεν εμποδίζεται ούτε από την πάροδο μακρού ή ευλόγου χρόνου από την παραχώρηση, ούτε κατ'εφαρμογήν της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, ενώ η μη συμμόρφωση του παραχωρησιούχου προς τους τασσόμενους από το νόμο και την πράξη παραχωρήσεως όρους εξετάζεται αντικειμενικώς και δεν συνδέεται με υποκειμενική συμπεριφορά, άρα και με την ύπαρξη υπαιτιότητας ή μη του παραχωρησιούχου. (βλπτ.Ευ. Δωρή, Δημόσια Κτήματα, σελ. 236-239, Κουτούπα-Ρεγκάκου, Πρόσθετοι ή παρεπόμενοι ορισμοί σε διοικ. πράξη, σελ. 53, 54, 66, 68, 70, 73, 74, 227, Δ. Κόρσου, Γεν. Διοικ. Δικ. Σελ. 351 επ., Π. Δαγτόγλου, Γεν. Διοικ. Δικ. 3^η έκδ., σελ. 345 επ., ΣΤΕ 2504/2002, 3699/2001, 3104/2002, 4343/1977 - ολ.-, 538/1996, γνωμ. ΝΣΚ 292/2012, 209/2006, 147/1998, 43/1980).

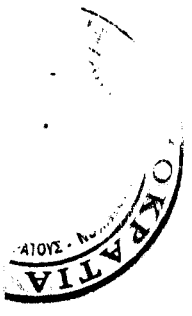
Περαιτέρω, η μη πλήρωση κάποιου από αυτούς τους όρους, λαμβανομένων υπόψη του σκοπού που επιδιώχθηκε και της διατυπώσεως στην πράξη παραχωρήσεως, επιφέρει, ταυτοχρόνως, την πλήρωση διαλυτικής αιρέσεως (άρθρο 202 ΑΚ) και, συνεπώς, την παύση της ενεργείας της δικαιοπραξίας, κατά το εμπράγματο και ενοχικό της μέρος, μόλις επέλθει το αιρετικό γεγονός και την αυτοδίκαιη επιστροφή της κυριότητας στο Δημόσιο, χωρίς να απαιτείται υπαναχώρηση του τελευταίου (βλπτ. ΑΠ 2099/2009, 1219/2006, 1470/2005, 637/2003, δημ. σε ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 405/1980, ΝοΒ 28, 1760, ΑΠ 1495/1979, ΝοΒ 28, 1066, ΑΠ 361/1992, ΕΛΔ. 35, 1500, ΑΠ 1609/1986, Εφ. Λαρ. 291/1984, αδημ.), ενώ η σχετική ανακλητική πράξη έχει διαπιστωτικό και μόνον χαρακτήρα, λαμβανομένου υπόψη και του ότι, επί διοικητικής πράξεως υπό αίρεση, το έννομο αποτέλεσμα αυτής επέρχεται αυτοδικαίως, μόλις η αίρεση πληρωθεί (βλέπετε Κουτούπα-

Ρεγκάκου, ο.π., σελ. 74 επ., Γ. Μπαλή, Γεν. Αρχ. 92-2, του ίδιου Εμπρ. Δικ., παρ. 127, Ευ. Δωρή, Τα Δημόσια Κτήματα, σε άρθρο 95 αριθ. 5, γνωμ. ΝΣΚ 255/1980). Σε περίπτωση δε ανεγέρσεως κτίσματος επί του παραχωρηθέντος ακινήτου, η κατά τα ανωτέρω ανατροπή της μεταβιβάσεως συνεπάγεται την περιέλευση και του κτίσματος στο Δημόσιο, το οποίο ενώθηκε με το ακίνητο και απετέλεσε συστατικό του, κατά τα άρθρα 1057, 953 και 954 παρ. 1 ΑΚ (γνωμ. ΝΣΚ 174/2005).

Περαιτέρω, κατά το άρθρο 206 ΑΚ, σε περίπτωση διαθέσεως του ακινήτου αυτού, ηρτημένης της αιώσεως ή μετά την πλήρωση αυτής, ακόμη και κατόπιν αναγκαστικής εκτελέσεως και εφόσον ματαιώνεται ή βλάπτεται το αποτέλεσμα που εξαρτάται από την αίρεση, επέρχεται ανατροπή της συμβάσεως κατά την ενοχική και εμπράγματη της ενέργεια, λόγω απολύτου ακυρότητας και δεν προσπορίζεται δικαίωμα στον αποκτώντα τρίτο, ακόμη και τον καλής πίστεως (ΑΠ 1470/2005, 1151/1990, Γ. Μπαλή, Γεν. Αρχαί, έκδ. 1961, σελ. 271, 272).

2.- Η υποθήκη επί ακινήτου, αποτελεί περιορισμένο εμπράγματο δικαίωμα του άρθρου 973 ΑΚ, που παρακολουθεί το βεβαρημένο ακίνητο και δίδει την δυνατότητα προνομιακής ικανοποιήσεως του δανειστή από το ακίνητο αυτό. Η δε προσημείωση, συνιστά μια προσωρινή υποθήκη, η οποία τελεί υπό διπλή αναβλητική αίρεση της τελεσιδικίας επιδικάσεως της απαιτήσεως του δανειστή και της έγκαιρης τροπής της σε υποθήκη (Γ. Μπαλή, Εμπρ. Δικ. Έκδ. 1950, παρ. 235,1, Απ. Γεωργιάδη, Εμπρ. Δικ., έκδ. 1993, Τ. ΙΙ, σελ. 121 επ. 178 επ.). Η κατ' άρθρο 1259 ΑΚ απαγόρευση συστάσεως υποθήκης επί ακινήτων που δεν δύνανται να εκποιηθούν, δεν καταλαμβάνει την κυριότητα που τελεί υπό διαλυτική αίρεση, καθόσον στην περίπτωση αυτή, της υπάρξεως μετακλητής κυριότητας, είναι μετακλητό και το δικαίωμα υποθήκης, επί πλειστηριασμού ο υπερθεματιστής αποκτά, ομοίως, μετακλητό δικαίωμα κυριότητας, που καθίσταται πλήρες μόνον επί ματαιώσεως της αιρέσεως, σε κάθε δε περίπτωση η παραχώρηση υποθήκης διέπεται από το άρθρο 206 ΑΚ. (Γ. Μπαλή, ο.π., σελ. 501, Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, Α.Κ., Τ. VI, σελ. 433,14). Εξ άλλου, στην έννοια της ολοσχερούς εξαφανίσεως του ενυποθήκου κτήματος, κατά το άρθρο 1318 ΑΚ, κατά διασταλτική ερμηνεία περιλαμβάνεται και η νομική εξαφάνιση του ακινήτου, κατά την οποία εξαφανίζεται το αντικείμενο της υποθήκης, το οποίο μπορεί να είναι και

μετακλητή κυριότητα, ώστε, όταν πληρωθεί η διαλυτική αίρεση, υπό την οποία τελεί η μετακλητή κυριότητα, επέρχεται απόσβεση και της υποθήκης (Γεωργιάδη-Σταθόπουλου, ο.π., σε άρθρο 1318, σελ. 604, Απ. Γεωργιάδη, ο.π. σελ. 132, 168, γνωμ. ΝΣΚ 292/2012) και, συνακόλουθα και της προσημειώσεως, κατά το άρθρο 1323 Α.Κ.

3.- Στην προκειμένη περίπτωση, ο πρώτος όρος που διαλαμβάνεται στο με αριθμό 46834/1981, νομίμως μεταγεγραμμένο παραχωρητήριο του ακινήτου προς το Ίδρυμα «Ι», δίδεται ότι έχει εκπληρωθεί, υπό την έννοια ότι ήδη έχει ανεγερθεί το κτίριο, στο οποίο στεγάζεται το Ίδρυμα και σε αυτό εξυπηρετούνται οι δραστηριότητές του. Ο δεύτερος όρος, δηλαδή η απαγόρευση της με οποιονδήποτε τρόπο και οποτεδήποτε διαθέσεως του ακινήτου αυτού, μαζί με την σαφώς συνυφασμένη προς τον όρο και εξυπακουόμενη συνεχή και αδιάλειπτη χρήση του ακινήτου από το Ίδρυμα προς εξυπηρέτηση των σκοπών του, που απετέλεσε την νόμιμη βάση της δωρεάν παραχωρήσεως και η οποία, σε ενάντια περίπτωση, συνεπάγεται την αυτοδίκαιη ακύρωση της παραχωρήσεως και την επάνοδο της κυριότητας του ακινήτου μετά του κτίσματος, στο Δημόσιο, συνιστά διαλυτική αίρεση, κατά την έννοια του άρθρου 202 ΑΚ, σύμφωνα με την οποία, ηρητημένης μεν της αιρέσεως προβαίνει η νομική ενέργεια της δικαιοπραξίας, δηλαδή ο παραχωρησιούχος καθίσταται κύριος του ακινήτου, εάν όμως η αίρεση πληρωθεί, ανατρέπονται τα αποτελέσματα της συμβάσεως και η κυριότητα επανέρχεται αυτοδικαίως στο Δημόσιο.

Ο ανωτέρω όρος, υπό την ερμηνεία του επιδιωκόμενου σκοπού της ανωτέρω διατάξεως και των όρων του παραχωρητηρίου, αφορά στην με οποιονδήποτε τρόπο και μορφή και οποτεδήποτε, διάθεση του εμπραγμάτου δικαιώματος της κυριότητας εκ μέρους του παραχωρησιούχου σε τρίτο πρόσωπο, με κίνδυνο την περαιτέρω μεταβίβαση και την ματαίωση του σκοπού της παραχωρήσεως και επιβάλλει την διηνεκή χρήση του ακινήτου από το Ίδρυμα για την εκπλήρωση των κοινωφελών σκοπών του, που αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση αυτής. Και ναι μεν δεν αποκλείεται, κατ' αρχήν, η αλλοίωση του παραχωρηθέντος δικαιώματος ή η επιβάρυνση αυτού με σύσταση περιορισμένου εμπραγμάτου ή άλλου είδους δικαιώματος, με σκοπό την επίτευξη του σκοπού για τον οποίο έγινε η

παραχώρηση, πλην όμως, η επιβάρυνση αυτή πρέπει να μην καταργεί τον σκοπό της παραχωρήσεως, αλλά να εναρμονίζεται με αυτόν, να μην κατατείνει σε εμπράγματη διάθεση του ακινήτου και να μην απαλείφεται ο κρίσιμος όρος και η τεθείσα υπέρ του Δημοσίου διαλυτική αίρεση, διότι, με τον τρόπο αυτό, μεταβιβάζεται πλήρως και χωρίς κανένα όρο το ακίνητο, που μπορεί, έκτοτε, να διατεθεί ή να περιέλθει σε τρίτο κατόπιν αναγκαστικής εκτελέσεως και να χρησιμοποιηθεί ελεύθερα για εκπλήρωση σκοπών διαφορετικών από αυτούς που απετέλεσαν την βάση της δωρεάν παραχωρήσεως. (γνωμ. ΝΣΚ 186/2008, 209/2006).

4.- Επί του πρώτου ερωτήματος, διατυπώθηκαν οι ακόλουθες απόψεις:

α) Κατά την γνώμη της πλειοψηφίας, που αποτελείται από τον Πρόεδρο του Τμήματος Μιχαήλ Απέσσο και τους Νομικούς Συμβούλους Ανδρέα Χαρλαύτη, Στυλιανή Χαριτάκη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλλιά Σκιάνη, Δημήτριο Μακαρονίδη, Αλέξανδρο Ροϊλό και Ελένη Πασαμιχάλη, με βάση τα προαναφερόμενα, δεν τίθεται θέμα νομιμότητας σε μελλοντική εγγραφή προσημειώσεως υποθήκης υπέρ τραπεζής επί του ακινήτου (που παραχωρήθηκε από το Δημόσιο προς το Ίδρυμα «Ι», υπό τον όρο της με οποιονδήποτε τρόπο μη διαθέσεως αυτού προς τρίτο και με κύρωση την αυτοδίκαιη ακύρωση της παραχωρήσεως και την επάνοδο της κυριότητας στο Δημόσιο), ούτε από αυτήν την εγγραφή και μόνον, επέρχεται απώλεια δικαιωμάτων του Δημοσίου, διότι με αυτήν δεν ματαιώνεται, άνευ ετέρου, η ενέργεια της διαλυτικής αιρέσεως που έχει τεθεί υπέρ του Δημοσίου, η εγγραφή όμως αυτή δεν καλύπτει την μελλοντική δανειστρία-υπερής η προσημείωση, λόγω της επερχομένης, με την πλήρωση της διαλυτικής αιρέσεως, αποσβέσεως της προσημειώσεως, κατά συνδυαστική εφαρμογή των άρθρων 202, 206, 1318 και 1323 ΑΚ.

Κατά την γνώμη της μειοψηφίας, που αποτελείται από την Νομική Σύμβουλο Χριστίνα Διβάνη, δεν είναι νόμιμη η προς τον σκοπό λήψεως δανείου εγγραφή προσημειώσεως υποθήκης επί του εν θέματι ακινήτου, εκτός εάν ο Υπουργός Οικονομικών παράσχει ειδική προς τούτο άδεια. Τούτο, διότι στην προκειμένη περίπτωση, το Ίδρυμα «Ι», λόγω του ενυπάρχοντος στο υπ' αριθμ. 46834/1981 πωλητήριο του Υπ. Οικονομικών όρου στερείται της εξουσίας διαθέσεως του

δικαιώματός του επί του εν λόγω ακινήτου και, συνεπώς, δεν μπορεί με νομικές πράξεις να επιβαρύνει το ακίνητο με δικαίωμα τρίτου, όπως είναι, και, μεταξύ άλλων, η εγγραφή υποθήκης ή προσημείωσης υποθήκης (βλ. Γεωργιάδη-Σταθόπουλου «Αστικός Κώδικας», Τ. V, σελ. 314).

β) Ομοφώνως, για τον σκοπό της λήψεως δανείου από το Ίδρυμα, με προσημείωση επί του ακινήτου και προς εξασφάλιση της δανείστριας, πρέπει να υπάρχει συναίνεση του Δημοσίου, δεν έχει όμως την διακριτική ευχέρεια η Διοίκηση να προβεί σε απάλειψη του προαναφερομένου όρου και της διαλυτικής αιρέσεως, διότι μεταβιβάζεται πλήρως και χωρίς κανένα όρο το ακίνητο, που μπορεί και να διατεθεί από το Ίδρυμα ή να περιέλθει σε τρίτο κατόπιν αναγκαστικής εκτελέσεως και να χρησιμοποιηθεί, έκτοτε, ελεύθερα για εκπλήρωση σκοπών διαφορετικών από τους κοινωφελείς σκοπούς του Ιδρύματος, που η διαχρονική εκπλήρωσή τους από αυτό απετέλεσαν την βάση της, κατ' άρθρο 5 του Α.Ν. 1331/1949, δωρεάν παραχωρήσεως. Για τον ίδιο σκοπό, η Διοίκηση θα μπορούσε να προβεί σε οποιαδήποτε άλλη (πλην της καταργήσεως της διαλυτικής αιρέσεως) ανάλογη εξειδικευμένη τροποποίηση του παραχωρητηρίου, εφόσον κρίνει ότι το δάνειο θα εξυπηρετήσει τους σκοπούς της παραχωρήσεως, που ταυτίζονται με τους σκοπούς του Ιδρύματος (πρβλ. γνωμ. ΝΣΚ 209/2001), σταθμίζοντας, ταυτοχρόνως με τα επί μέρους οικονομικά δεδομένα και τον κίνδυνο προκλήσεως ανεπανόρθωτης ζημίας στο Δημόσιο.

γ) Ομοφώνως, δεν απαντάται το ειδικότερο ερώτημα, εάν, στην περίπτωση που έχει ήδη εγγραφεί προσημείωση υποθήκης στο παραχωρηθέν ακίνητο, το παραχωρητήριο δύναται να ανακληθεί λόγω παράβασης του σχετικού όρου, δεδομένου ότι δεν προκύπτει τέτοια εγγραφή από το ιστορικό, σε κάθε όμως περίπτωση ισχύουν τα προαναφερόμενα σε απάντηση του υποερωτήματος α'.

B. Επί του δευτέρου ερωτήματος:

1.- Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 95 παρ. 1 και 96 παρ. 1^α και 2 του Α.Ν. 2039/1939, προκύπτει ότι, περιουσία που διατίθεται για την εκπλήρωση κοινωφελούς σκοπού σε υφιστάμενο ίδρυμα, χωρίς να καθορίζεται ειδικότερος τρόπος για την διοίκησή της, τότε μόνον αποτελεί κεφάλαιο αυτοτελούς διαχειρίσεως, που διακρίνεται της λοιπής περιουσίας του νομικού προσώπου, όταν

ο κοινωφελής σκοπός της είναι ειδικός, δηλαδή διαφορετικός των κατά προορισμό σκοπών του ιδρύματος και ο ειδικός αυτός σκοπός προσδιορίζεται ή τουλάχιστον επαρκώς συνάγεται από την συστατική του πράξη. Αντιθέτως, όταν ο κοινωφελής σκοπός της διατιθέμενης περιουσίας ταυτίζεται με τους σκοπούς του ιδρύματος ή αν οι σκοποί του ιδρύματος δεν προσδιορίζονται επαρκώς στην συστατική πράξη και δεν μπορεί από αυτήν να συναχθεί με επάρκεια σκοπός ειδικός σε σχέση με τους σκοπούς του ιδρύματος, η διατιθέμενη περιουσία θεωρείται ότι καταλείφθηκε για την εξυπηρέτηση του σκοπού του ιδρύματος και δεν προστατεύεται από τις προστατευτικές διατάξεις του ανωτέρω αναγκαστικού νόμου (ΑΠ 249/2011, 344/2010, 1344/1992).

Περαιτέρω, σε αντίθεση με τα προβλεπόμενα από τον Α.Ν. 2039/1939, που δεν προέβλεπε ειδικότερο τρόπο εκκαθάρισεως ιδρυμάτων, με αποτέλεσμα να εφαρμόζεται, ευθέως, η διάταξη του άρθρου 72 Α.Κ., ήδη, σε περίπτωση διαλύσεως αυτών, υπό την ισχύ του Ν. 4182/2013, την διάλυση του ιδρύματος, που γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 52 αυτού, ακολουθεί η εκκαθάριση που γίνεται με το όργανο και την διαδικασία που δύνανται να καθορίζονται με το Προεδρικό Διάταγμα της διαλύσεως και με συμπληρωματική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 72 και 77 Α.Κ. Από δε την τελευταία διάταξη, προκύπτει ευθέως ότι, η περιέλευση περιουσιακού στοιχείου διαλυθέντος ιδρύματος στο Δημόσιο, γίνεται κατ'εξαιρεση, δηλαδή εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά από τον νόμο ή την συστατική πράξη ή το καταστατικό ή το αρμόδιο όργανο δεν αποφάσισε διαφορετικά.

2.- Επομένως, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, σύμφωνα με το διδόμενο ιστορικό, το ακίνητο που παραχωρήθηκε από το Δημόσιο στο ήδη, τότε, υφιστάμενο Ίδρυμα «Ι», για την εξυπηρέτηση των καταστατικών κοινωφελών του σκοπών, χωρίς ειδικότερο καθορισμό της διοικήσεώς του, αποτελεί περιουσιακό στοιχείο που συνενώθηκε με την λοιπή περιουσία του Ίδρύματος και το οποίο, σε περίπτωση διαλύσεως αυτού, εμπίπτει, κατ'αρχάς, στην ειδικότερη ρύθμιση του άρθρου 6 του Οργανισμού του, σύμφωνα με την οποία, αυτό θα περιέλθει στην ιδρύσασσα το Ίδρυμα εταιρεία «Ε». Περαιτέρω όμως, ως εκ του σκοπού της παραχωρήσεως και με την, εκ της διαλύσεως του Ίδρύματος, επιγενόμενη

αδυναμία εκπληρώσεως στο μέλλον των σκοπών αυτών από το προς ον η παραχώρηση Ίδρυμα, εκλείπει η νόμιμη βάση της παραχωρήσεως, με αποτέλεσμα την άμεση (ταυτόχρονη με την διάλυση) πλήρωση της διαλυτικής αιρέσεως και, ανακαλουμένης της παραχωρήσεως, την αυτοδίκαιη επάνοδο του ακινήτου στο Δημόσιο. Η γνώμη αυτή, επιστηρίζεται και στην ερμηνευτική προσέγγιση, ότι, σε περίπτωση περιελεύσεως του ακινήτου κατά κυριότητα στην εταιρεία «Ε», μετά την διάλυση, η κτήση από αυτήν θα γίνει με το βάρος της αιρέσεως, η πλήρωση της οποίας επέρχεται με την κτήση κυριότητας εκ μέρους της εταιρείας «Ε», προσώπου διαφορετικού και με άλλους σκοπούς από το προς ο η παραχώρηση Ίδρυμα.

IV. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, το Α' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδοτεί ότι, στο ως άνω ερώτημα, αρμόζει η ακόλουθη απάντηση:

1. α) Κατά πλειοψηφία, ότι είναι νόμιμη η, προς τον σκοπό λήψεως δανείου, εγγραφή προσημειώσεως υποθήκης υπέρ τραπεζής επί του ακινήτου (που παραχωρήθηκε από το Δημόσιο προς το Ίδρυμα «Ι», υπό τον όρο της με οποιονδήποτε τρόπο μη διαθέσεως αυτού προς τρίτο και με κύρωση την αυτοδίκαιη ακύρωση της παραχωρήσεως και την επάνοδο της κυριότητας στο Δημόσιο), χωρίς εκ της εγγραφής αυτής και μόνον να επέρχεται απώλεια δικαιωμάτων του Δημοσίου, η εγγραφή όμως αυτή δεν είναι λυσιτελής, εν όψει μη καλύψεως του κινδύνου της δανείστριας, λόγω της συνδυαστικής εφαρμογής των άρθρων 202, 206, 1318 και 1323 του ΑΚ. β) Ομοφώνως, ότι, για την λήψη δανείου από το Ίδρυμα, με προσημείωση επί του ακινήτου και προς εξασφάλιση της δανείστριας, πρέπει να υπάρχει συναίνεση του Δημοσίου, δεν έχει όμως την διακριτική ευχέρεια η Διοίκηση να προβεί σε απάλειψη του προαναφερομένου όρου και της διαλυτικής αιρέσεως. Για τον ίδιο σκοπό, η Διοίκηση θα μπορούσε να προβεί σε οποιαδήποτε άλλη ανάλογη εξειδικευμένη τροποποίηση του παραχωρητηρίου, εφόσον κρίνει ότι το δάνειο θα εξυπηρετήσει τους σκοπούς της παραχωρήσεως, που ταυτίζονται με τους σκοπούς του Ιδρύματος, σταθμίζοντας, ταυτοχρόνως με τα επί μέρους οικονομικά δεδομένα και τον κίνδυνο προκλήσεως ανεπανόρθωτης ζημίας στο Δημόσιο. γ) Ομοφώνως, δεν απαντάται το ερώτημα, στην περίπτωση που έχει ήδη εγγραφεί προσημείωση υποθήκης στο παραχωρηθέν

ακίνητο, εάν το παραχωρητήριο δύναται να ανακληθεί λόγω παράβασης του σχετικού όρου, δεδομένου ότι δεν προκύπτει από το ιστορικό, σε κάθε όμως περίπτωση ισχύουν τα προαναφερόμενα σε απάντηση του υποερωτήματος α'.

2. Ομοφώνως ότι, σε περίπτωση διαλύσεως του Ιδρύματος, ως εκ της ειδικότερης προβλέψεως του άρθρου 6 του Οργανισμού του, το ακίνητο περιέρχεται μεν στην ιδρύσασσα εταιρεία «Ε», πλην όμως, λόγω του ότι, από του χρόνου της διάλυσεως καθίσταται ανέφικτος ο σκοπός της παραχωρήσεως και πληρούται η διαλυτική αίρεση, εκλείπει η νόμιμη βάση της παραχωρήσεως και επανέρχεται αυτοδικαίως το ακίνητο στο Δημόσιο.-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 20/8/2014

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΑΠΕΣΣΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΜΑΚΑΡΟΝΙΔΗΣ

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ